

haja največ rudnikov in kjer živi nekaj tisoč Rumunov. Celverosporazum je baje brez pridržka privolil v vse rumunske zahteve.

Koliko Rumunov živi na svetu.

Za narodopisec je še popolnoma nepojasnjeno, kdaj so se naselili Rumuni v deželi, kjer sedaj bivajo, odkod so prišli, kako so se razvijali v teku stoletij in tudi izvor tega naroda je še popolnoma nepojasnjeno. Tudi se ni natančno dognano število na svetu živečih Rumuncev, zlasti ne onih, ki bivajo v Rumuniji sami, kajti zadnje ljudsko štetje v Rumuniji meseca decembra leta 1912 ni nikakor povsem zanesljivo, ker ga ni rumunska vlada nadzorovala.

Po zadnjem ljudskem štetju je štela Rumunija z avsem 7½ milijona prebivalcev, od teh je bilo 7 milijonov rumunske narodnosti, 300.000 židov, ki ne pripadajo k rumunski narodnosti ter 200.000 Bolgarov in podanikov drugih držav. Po zadnjem ljudskem štetju leta 1910 so našli v kraljevini Ogrski 2,9 milijona Rumuncev, torej ne popolnoma 3 milijone. Nadalje so našli v Bukovini blizu 300.000 Rumuncev. Tudi v Rusiji in sicer v Besarabiji so našli po zadnjem ruskem ljudskem štetju leta 1897 1,1 milijona Rumuncev. Nadalje je naseljenih v Srbiji in sicer v severno-vzhodni Srbiji približno 180.000 Rumunov, v Bolgariji pa 80.000 oseb rumunske narodnosti.

K Rumunom se še tudi prištevajo takozvani Aro-Rumuni, ki žive raztrošeni pod raznimi imeni na balkanskem polotoku. K tem prištevamo 14.000 Meglenitov, ki žive severno-zahodno od Soluna, nekaj sto Istro-Valakov in končno 160.000 Rumunov, ki žive kot pastirji raztreseni v gorovju Pindos.

Ceni se, da sedaj živi na svetu 11,85 milijonov, torej nekaj manj kakor 12 milijonov Rumunov.

Rumunska armada.

Rumunska vlada se je že 25 let trudila, da bi za okrepitev vojaške moči in razširjenje dežele svoje vojaštvo dobro naobrazila. Rumunija je izdala leta 1913-1914 okrog 77.700.000 K za armado. Na glavo rumunskega prebivalstva pride torej denarnih žrtve za vojaštvo skoro ravno toliko kot na vojaško močnem Japonskem. V Rumuniji imajo splošno vojaško dolžnost, ki je postavno upeljana. Vojaška dolžnost traja 25 let in sicer od 21. do 46. leta; od tega odpade 7 let za aktivno službo, 12 let za rezervno in 6 let za milico. Milica je v Rumuniji to, kar je pri nas črna vojska. Vsako leto pride na Rumunskem 70.000 do 80.000 mož pod vojaško dolžnost. V mirnem času šteje rumunska armada, „akor je razvidno od postavk rumunskega državnega proračuna za leto 1912-1913, 85.000 do 90.000 mož. Armada je sestavljena iz 130 popolnih in 80 rezervnih bataljonov infanterije, 14 obmejnih stotnij, 83 eskadronov kavalerie, 120 vozečih, 15 havbičnih, 4 jezdečih baterij in 25 trdnjavskih artilerijskih stotnij, 30 stotnij tehničnih vojakov in 150 oddelkov strojnih pušk. V vojnem času utegne šteti cela rumunska vlada, vstevši nadomestne oddelke, okroglo 500.000 mož. Ker pa ima Rumunija izvanredno mnogo dobro izobraženega moštva, posebno dobrošolanih podčastnikov, se lahko računa, da bo Rumunija v skrajni sili postavila na bojišče k prejšnjim 500.000 še 300.000 mož.

LISTEK

K očetu!

Živel je reven vdovec. Sestleten sinek mu je bil edino veselje na svetu. Skrbel je zanj noč in dan — najti pa tudi ni bilo nikjer pridnejšega in ubogljivejšega otroka.

V vas pride novica, da se je vnel boj. Nekega dne prinese poštni sel veliko pismo. Cesar je klical na boj nekatere vaščane, med njimi tudi siromaškega vdovca. S težkim srcem se je poslovil od svojega otroka, katerega je moral izročiti tujim ljudem v oskrbovanje.

Bilo je pozno v jeseni. Sneg je naletaval, kave so krožile po zraku. Zopet prinese poštni sel veliko pismo. Vaški župan ga prečita in reče Ivanu: „Oče se ti ne vrnejo več; ostali so na bojnem polju. Dečku nočejo te kratke besede v glavo; ni jih razumel popolnoma.“

„Zakaj se ne vrnejo zopet? Zakaj so ostali na bojnem polju?“ mislil si je v svoji nedolžnosti. „Saj jim nisem nič hudega storil, da me zdaj nimajo več radi.“

Skrivoma so mu tekale solze po licu in globoko v srcu ga je bolela ta vest. Doslej je dan za dnevom molil za ljubega očeta, da bi mu ga nebeški oče privedel vendar skoro domu. A zdaj pa je slišal, da očeta ne bo več, da je ostal tam na polju.

Solnce je zašlo. Bila je temna noč; sneg je gosteje padal in mrzel veter je jel pihati. Po hramu je že vse spalo, samo ubogi deček ni mogel zatisniti očesa. Sreče mu je postajalo vedno nemirnejše. Vse žele in misli so bile pri očetu. Zdajci mu šine čudna misel v glavo: „K očetu! Poiskati jih hočem in ako

Puške, topovi in strelivo.

Rumunska infanterija je oborožena z avstrijskimi puškami „Manlichercami.“ Strelivo za te puške se izdeluje samo v Avstriji in Nemčiji. Rumunija je isto dobavljala vedno le iz Avstrije. Tudi artilerijsko gradivo se izdeluje in dobavlja večinoma iz Avstrije in Nemčije. Armada ima brzostrelne topove iz tovarne Krupp, izdelani leta 1904, nadalje lahke topove za jezdece baterije, tudi Kruppove izdelave iz leta 1908. Stara 12 cm poljska havbica iz leta 1901 in nova brzostrelna poljska Kruppova havbica iz 1. 1912 se smatrajo kot najboljše rumunsko artilerijsko gradivo. Francoskega izdelka je samo težka poljska brzostrelna 15 cm havbica iz leta 1912. Vso artilerijsko municijo je Rumunija dosedaj dobavljala od nas in od Nemčije. Seveda se je v zadnjem času, odkar se je pripravljala na vojsko, dodobra preskrbela s strelivom iz drugih dežel.

Infanterijske puške-repetirke imajo premer 6,5 cm, s 5 patronami; bajonet je podoben avstrijskemu. Posamezni vojak nosi 210 patron. Kavalerija, imenovana „rosiori“ in „kalarasi“, ima sablje, sulice z jeklenim ročajem, revolverje, oziroma puške-manlicherce ali 5strelne karabince. Sablja je pritrjena ob sedlo. Oddelki strojnih pušk imajo takozvane „Maksim“ puške. Topovi, ki jih ima rumunska artilerija, lahko oddajo na minuto 20 strelcev. Trdnjavsko topništvo, ki je najmanj moderno urejeno, ima zelo mešano artilerijsko robo, večinoma še same stare ruske in pa francoske topove iz leta 1865 in 1877.

Rumunska mornarica.

Rumunska črnomska mornarica, ki ima svoje glavno zbirališče in oporišče v pristanišču Sulina (blizu izliva Donave), šteje 1 malo križarko „Elizabeto“, 6 topovskih čolnov, 15 torpednih čolnov, 1 podmorski čoln in 2 šolski ladji. „Elizabeto“ je čisto zastarela ladja iz leta 1888. Boljša kot črnomska, je rumunska podonavska mornarica, ki sestoji iz 25 monitorjev, ki so nekoliko večji kot naše podonavske bojne ladje. Rumunski podonavski monitorji so izborni oboroženi. Vsak ima po 2 12 cm havbici, 4 4,7 cm brzostrelne topove in 2 strojni puški. Monitorji so zavarovani z 56mm jeklenim oklopom.

Poveljniki rumunskih armad.

Rumunija je mobilizirala štiri armade. Prvi armadi poveljuje general Cuber, drugi general Avarescu, tretji in četrti pa generala Aulan in Brezan. Razvrstitev rumunskih armad nam še do sedaj ni znana.

Prvi boj z Rumuni.

Komaj nekaj ur pozneje, ko je napovedala Rumunija Avstriji vojsko, je že prišlo dne 27. in 28. t. m. na najskečajšem južnem krilu armade nadvojvode Karola do prvih spopadov med avstro-ogrskim in rumunskim vojaštvom. Ker je naše armadno vodstvo pričakovalo, da bodo Rumuni skušali vdreti čez prelaze in prehode Transilvanskih Alp ob južni sedmograško-rumunski meji na Ogrsko, jih je pravočasno zastražilo. Na dveh mestih je nameravala rumunska infanterija vdreti na Ogrsko in sicer južno od Sibinja (Hermannstadt) pri prelazu Črvena veža (Rotenturm) ter dalje vzhodno pri prelazu Temeš južno od sedmograškega mesta Brašovo (Kronstadt), ob železnici, ki veže mesto Sinajo v rumunski pokrajini Va-

bi bili tudi na koncu sveta!“ S postelje skoči, obleče si hlače in suknjico, obuje čevljičke, dene kاپico na glavo in hajdi na pot k očetu!

Stopi iz hiše. Po vasi jo krene, saj je tudi oče šel na tisto stran. Zunaj vasi je stala kapelica, pri kateri sta z očetom molila skoro vselej, kadar ju je pot vodila mimo. Tudi nocoj poklekne deček na ta mrzli kamen ter molji molitvico, katero ga je naučil oče:

Ljubi angelj, varuh moj,
prosim te, pri meni stoj!
Brani me nesreč, nezdol,
spremljaj, čuvaj me povsod,
drži roko nad menoj!
Ubogal bom vedno rad.
Ljubi angelj, varuh moj,
varuj tudi me nocoj!

Odmolil je deček. V tem hipu se je zaiskrilo v kapelici, zasvetila se je modra lučica in deček je čul milodoneče besede:

„Kam te vodi pot tako pozno, moj deček?“

„K očetu moram“, odgovori Ivan. „Odsli so nekam daleč, daleč, in se ne vrnejo več. Bog ve, kaj se jim je pripetilo.“

„Pojdi za menoj“, pravi mu skrivni glas. „Jaz vem, kje so tvoji oči.“

V zraku je plula lučica in deček je hitel hitro za njo. Gosteje in gosteje je padal sneg, glasneje je pela burja svojo mrzlo pesem.

Lučica je plula vedno dalje, dalje. Mirno, tako mirno je bilo dečku pri srcu. Dolgo sta že hodila. In dečka so jelo zapuščati moči. Noge so mu bile težke, utrujenost je čutil po vsem telesu. Ustavi se.

„Ne morem dalje“, reče ves upehan. Lučica pa splava nekoliko korakov s pota in tajni glas mu sedaj velli:

lahiji z južno-sedmograškim mestom Brašovo. Naše obmejne straže so na obeh mestih zastavile pot rumunskim četam. Pri prelazu Črvena veža je prišlo do bitke, v kateri so naše obmejne straže dva rumunska bataljona zavrnilo. Tukaj so imeli Rumuni prve občutne izgube, prve mrtvice in vjetnike.

31 vojnih napovedi.

Dosedaj imamo že 31 vojnih napovedi. Vrstile so se sledeče: Avstrija Srbiji dne 28. julija 1914, Nemčija Franciji dne 3. avgusta 1914, Belgija Nemčiji dne 3. avgusta 1914, Anglija Nemčiji dne 4. avgusta 1914, Avstrija Rusiji dne 6. avgusta 1914, Srbija Nemčiji dne 6. avgusta 1914, Črnagora Avstriji dne 7. avgusta 1914, Črnagora Nemčiji dne 9. avgusta 1914, Francija Avstriji dne 10. avgusta 1914, Anglija Avstriji dne 12. avgusta 1914, Japonska Nemčiji dne 23. avgusta 1914, Avstrija Japonski dne 24. avgusta 1914, Avstrija Belgiji dne 28. avgusta 1914, Rusija Turčiji dne 3. novembra 1914, Črnagora Turčiji dne 3. novembra 1914, Japonska Turčiji dne 3. novembra 1914, Anglija Turčiji dne 5. novembra 1. 1914, Francija Turčiji dne 5. novembra 1914, Belgija Turčiji dne 7. novembra 1914, Italija Avstriji dne 23. maja 1915, Italija Turčiji dne 20. avgusta 1915, Bolgarija Srbiji dne 14. oktobra 1915, Anglija Bolgariji dne 15. oktobra 1915, Francija Bolgariji dne 16. oktobra 1915, Italija Bolgariji dne 18. oktobra 1915, Rusija Bolgariji dne 22. oktobra 1915, Nemčija Portugalski dne 9. marca 1916, Italija Nemčiji dne 27. avgusta 1916, Rumunija Avstriji dne 27. avgusta 1916, Nemčija Rumuniji dne 28. avgusta 1916.

Zajec in poljski pridelki.

Od Drave, 25. avg.

Zajci so se letos v naših krajih tako zaplodili, da skoro iz vsakega grma skoči po eden. Zima ni bila prehuda, spomlad za zaploditev primerna, lovci so bili vpoklicani k vojakom in tako je sedaj divjačina po nekaterih krajih toliko, da nam bo požrla polovico poljskih pridelkov. Ob Dravi in menda tudi ob Muri se je zaredilo tudi toliko fazanov, da cele jate po 20 do 30 zletijo na polje in uničujejo to, kar nam je še suša pustila. Mož iz Slovenskih goric mi je pripovedoval, da se je lani in letos zaplodilo po tamošnjih gozdovih izredno mnogo lisic, ki ropajo gospodinjim perotnino. Tudi jazbecev se je zaplodilo že toliko, da bo treba resno misliti na to, kako se jih bo zatrla, sicer se kmetovanje ne bo več splačalo. Pomislimo samo, kaka nevarnost preti po zajcih našemu sadnemu drevju in vinski trti! Če se pa zajcev ne bo bolj zatrla, bodo po zimi večinoma vsa mlada drevesa obeljena.

Res je, da se škoda, ki jo napravi divjačina, — ako se posestnik pritoži — ceni, a odškodnina je navadno tako malenkostna, da o tem niti nečem dalje govoriti. Če se radi prenizke odškodnine pritožijo na politično oblast, ti v večini slučajev prošnjo zavrnejo. Znani pa so mi celo slučaji, da se je pritožbi lovskega zakupnika radi previsoke odškodnine ugodilo, kmetovo pritožbo pa zavrnili, ker je ni znal dobro utemeljiti. Sicer pa malokdo na deželi pozna natančna določila lovskega zakona glede povračila škode in kako se mora v takih slučajih postopati. Ali želeli bi bilo, da bi se kdo, ki to postavo dobro pozna, potrudil in na podlagi postavnih določil obrazlo-

„Tukaj sedi! Pri tebi hočem bdeti.“

Deček uboga ter čuti pod seboj rahel suh mah. Čez nekoliko časa nasloni tudi trudno glavico nanj, in sladko zaspi.

Solnce je že sijalo, ko se ubogi deček vzbudi. Poleg sebe zagleda angelja, ki se mu prijazno nasproti smehlja.

„Ali res hočeš k očetu?“ vpraša ga ljubeznivi angelj.

„K očetu, k očetu!“ vsklikne Ivan ter stoji že pripravljen na pot. Nista dolgo šla, ko prideta že do velikega prepađa. Nobena brv ni vedla čezenj. Dna nista mogla videti, taka je bila globočina. Temno je bil v njej, solnčni žarki niso mogli do nje.

„Tu dol vede naju pot, reče angelj ter pogleda dečka; a na njegovem licu ni bilo videti niti sledu o strahu. Lahno prime angelj dečka za roko in že sta plula v temno globočino. Zopet je bila črna noč krog njiju.

Daleč tam v daljini se začena nekaj svitati, kakor zora v mladem jutru. Majhen hrib jima še zapira pogled; ovinek okrog njega in glej — pred njima je čisto drug, nov svet. Pred seboj vidita daljno ravnino, katero zapira na nasprotni strani visoko in strmo skalovje. Angelj postavi dečka na zemljo. Vsa ravan zeleni in duhti, kakor v najlepši spomlad. Uglajena stezica je hitela po dolini. Napotita se hitro po njej.

Ivan gleda na desno in levo. Z vsakim korakom vidi nekaj drugega, lepega in zanimivega. Tu stoji lep vrt, v katerem cveto najlepše cvetličice; tu zopet sadovnjak, poln sadnih dreves, na katerem je obilo raznovrstnega sadja; tu prijeten log, iz katerega zveni milozveneče petje ptičke. Zdalj prideta do velikega travnika. Kaj vidi tukaj dečkovo oko? Mnogi zica dečkov jednake velikosti in starosti z našim Ivanom se igra in poskakuje po cvetnih livadi. A ko pa uzro naša popotnika, prihite vsi z veselimi vriskom

žil, kako se nam je ravnati, ako nam divjačina dela škodo.

Priporočal bi tudi, da bi oblasti strogo naročile zakupnikom lovov, da morajo divjačino kolikor le mogoče postreliti. Ako bi kak zakupnik ne maral tega storiti, naj oblast odredi splošen lov na stroške lovskega zakupnika. Ako se nam kmetom grozi z raznimi kaznimi in prisilno mlačvo, ako radi pomanjkanja delavskih moči ne moremo kar tako hitro žito omlatiti, naj se tudi proti tem ljudem brezobzirno nastopi. Sedaj v vojnem času ima zatiranje divjačine dvojni praktični pomen. Na eni strani se bo dobilo z ustreljeno divjačino več mesa za mestno prebivalstvo, na drugi strani pa se bo tudi obvarovalo mnogo poljskih pridelkov pred škodljivci. Lovci se sicer letos izgovarjajo, da manjka lovske municije, posebno šiber. Svinčene šibre, kar jih je vlada dala sedaj na prosto, hče daleč ne bodo zadostovale, da bi se moglo postrelati vsaj polovico divjačine. Naj se torej pozove vlada, da bo dala lovem večje množine šiber na razpolago. Lovci se tudi pritožujejo, da trgovci, ki prodajajo lovske strelivo, oddajo isto pred vsem svojim znancom iz mest. Lovci z dežele pa ne dobijo ne streliva, ne šiber. Tudi strelivo bi se naj pravično razdeljevalo. Znano je, da kmečki lovci divjačino mogoče bolj zatirajo, kot lovci iz mest, kateri pred vsem skrbijo za to, da bi se divjačina vsaj prva leta lovskega zakupa preveč ne zatrla.

Konečno še enkrat pozivam oblast, da stori vse, da se divjačina kolikor mogoče zatire.

O pomembni uredništvu: Kar se tiče skode, ki jo nanj divjačina, omenjamo, da bomo naprosili posebnega strokovnjaka, ki bo v eni prihodnjih števil našega lista v poljudni in razumljivi obliki obrazložil, kako je treba postopati, če je divjačina napravila na polju, sadonosniku in v vinogradu škodo.

Sladkor za napravo domače pijače.

Vinogradniki smejo iz lastnih tropin za domačo porabo izdelati največ toliko petijota, da pride na 1 glavo in na 1 dan ne več kot 2 l te pijače. Kakor se je ponovno opozarjalo, treba je izdelati petijot prijaviti pri pristojnem županstvu, katero sestavi zaznamek in ga pošlje potem c. kr. glavarstvu c. kr. kletarskemu nadzorniku.

Dne 11. avgusta t. l. je izšla naredba trgovinskega ministrstva v sporazumu z drugimi prizadetimi ministri, katera določa, kako da se bo do leta 1917 sladkor za zboljšanje mošta in za izdelovanje petijota.

Za prvi namen sladkorja pri nas letos najbrž rabili ne bomo, ker grozdje že zdaj lepo zori, tako da je pričakovati dovolj sladkega mošta.

Pač pa se bo rabil sladkor pri nas za izdelovanje domače pijače ali petijota in sicer letos tem bolj, ker ni sadja in si tedaj kmet-vinogradnik ne more izdelati potrebnega sadjevea.

Omenjena naredba pravi v § 2 sledeče: Kdor hoče izdelovati tropinovo vino (petijot) s pomočjo sladkorja, ima pravico sladkor dobiti, če je v letih 1909 do 1913 izdelani petijot priglasi oblasti.

Vinogradniki, ki imajo na podlagi tega določila pravico, da dobijo sladkor, morajo do 1. septem-

bra t. l. pri pristojnem občinskem uradu naznaniti, koliko petijota mislijo izdelati in koliko sladkorja v to svrhu žele dobiti.

Županstvo ima take zglasitve sestaviti v zaznamek in ga vposlati do dne 10. septembra 1916 potom okrajnega glavarstva c. kr. kletarskemu nadzorniku v preskušnjo.

Na podlagi takega od kletarskega nadzornika odobrenega ali pa popravljenega zapisnika, ima potem županstvo preskrbeti sladkor pri oni zalogi, ki jo določi kletarski nadzornik in potem sladkor na podlagi tega zapisnika med prosilce proti plačilu razdeliti.

Žalost je pri nas le malo posestnikov, ki so izdelavo petijot po predpisih vselej prijavili. Za to bo mnogo vinogradnikov ostalo letos brez potrebnega sladkorja za petijot. Ti si bodo morali pomagati na ta način, da grozdje zmeljejo, mošt (župo) potocijo, trop nekoliko z vodo poškopijo (največ s polovico tolike vode, kolikor je bilo odtočeno župe) in pustijo potem 3 do 4 dni na tropu pokipeti. Trop je medtem večkrat dobro premešati in potem oprešati. Tako se dobi sicer manj močna, a vendar dobra pijača, ki jo se lahko zboljša s tem, da se vanjo pri prvem pretakanju pomešajo vse vinske drože. Na Nižje-Avstrijskem je naprava take domače pijače sploh v navadi. B. Skaličky.

Rumunsko bojišče.

Drugi dan rumunske vojske.

Rumunske armade so dne 28. avgusta, torej drugi dan po napovedani vojski, napadale na celi ogrsko-rumunski meji. Na fronti, dolgi 600 km, so sdušale vdreti čez južno-seđmograške prehode in prelaze, vsled česar je prišlo do cele vrste bojev.

Do večje bitke je prišlo na ogrsko-rumunsko-srbskem obmejnem ozemlju pri Oršavi. Sovražnik je zadel na hud odpor naših stražnih čet. Tudi na ostali fronti so bili rumunski bataljoni, ki so nameravali vdreti na naše ozemlje, odbiti z velikimi izgubami. Tako so odnesli krvave glave pri skalnatem prelazu Črvena veža, kjer so nameravali vdreti čez obmejno gorovje proti južno-seđmograškemu mestu Sibinj (Hermannstadt), istotako na obmejnem gorovju južno od doline pri Braševu pri prelazu Temeš. Do bojev je tudi prišlo dalje proti vzhodu in severovzhodu v kotlini Gjerjevo. Umevno je, da je bil rumunski naval na južno Seđmograško že del časa skrbno pripravljen in da bo prišlo do večjih bojev še le takrat, ko bodo zavzele naše čete stalno in določeno fronto. Jasno je, da državne meje ne bodo povsod sposobne za uspešen odpor, zato so se naše čete na nekaterih manj ugodnih postojankah pred rumunskimi umaknile nazaj za mejo na zadaj se nahajajoče in po načrtu določene postojanke.

Naše podonavsko bojno brodoge v boju.

Naše podonavsko bojno brodoge, ki se je že v

srbski vojski tako izkazalo, je poseglo dne 28. avgusta v boj proti Rumunom in je obstreljevalo rumunsko mesto Jurjevo, ki leži nasproti bolgarskemu mestu Ruščuk. V Jurjevem so naše bombe vzele velike petrolejeve čistilnice. Monitor „Almas“ pa je istočasno obstreljeval rumunsko mesto Turn-Severin pri Oršavi.

Ruske čete proti Bolgariji.

Rusija je zbrala ob južni besarabsko-rumunski meji ob izlivu Donave v Črno morje pri mestih Reni in Ismail baje 250.000 mož, s katerimi namerava udariti skozi Dobrudžo proti Bolgariji. Pariški listi zatrjujejo, da so tozadevne priprave že vse dokončane. Ruske čete, zbrane ob spodnjem toku Donave, katerim je baje prikladenih 25.000 Srbov, je šel pozdravit Marinkovič, srbski poslanik v Bukarešti. Nekatera poročila pa pravijo, da so ruske čete že pred rumunsko vojno napovedjo stale na rumunskih tleh.

Rumunska vojna napoved in Švica.

Švicarski listi pišejo, da je spravila rumunska vojna napoved Švico v veliko zadrego, ker je dobivala Švica iz Rumunije večji del svojih potrebščin glede žita, moke in stročnic. Se le pred nedavno je Švica sklenila z Rumunijo kupno pogodbo, ki določa, da proda Rumunija velike zaloge svojega žita Švici. Ta sklenjena kupna pogodba je pa sedaj brez pomena, ker se nakupljeno rumunsko žito ne more spraviti skozi Avstrijo v Švico. V Švici postaja pomanjkanje žita in moke od dne do dne vedno večje in draginja živil neznosna. V Švici se vrše velika tozadevna posvetovanja.

Pred Solunom.

Položaj na macedonskem bojišču je ta: Na zahodnem krilu so prodrli Bolgari v bližino albanskega mesta Korica. Od tam gre sedaj bojna četa čez Viči Vrh do južne strani Ostrovskega jezera. Od tam pa v severovzhodni smeri mimo mesteca Vodena (ob železnici Bitolj-Solun) v gorsko kotlino Moglena, kjer se vršijo izredno hudi boji. V sredini četa, t. j. na črti Gervgeli-Dojran, se ni mnogo spremenilo. Tam se vršijo večinoma samo artilerijski boji. Na vzhodnem krilu so dosegli Bolgari veliko uspehov. Zasedli so že celo pokrajino vzhodno od črte Beles-planina-Seres-Egejsko morje. Železnica vzhodno od Seresa je popolnoma v bolgarskih rokah. Bolgari stojijo na tem delu bojišča ob Egejskem morju. Ali so tudi zasedli mesto Kavalo, se ne more zagotovo trditi, ker se je baje dalo Grkom zagotovilo, da Bolgari tega mesta ne bodo zasedli.

Položaj pred Solunom se bo sedaj, ko je stopila tudi Rumunija v bojni metež, skoro gotovo nekoliko spremenil. Bolgari bodo morali več svojega vojaštva postaviti proti Rumuniji. Na drugi strani pa bo četverospornost menda tudi Grčijo nahuškala na vojsko zoper Bolgarijo in Avstrijo. Poleg tega pa pošiljajo tudi Italijani vedno več čet pred Solun in v Albanijo.

k njima. Lica se jim smeji v mladostnem veselju, glasno pozdravljajo našega dečka, rekoč:

„Kaj ne, da ostaneš pri nas? Glej, kako veselo je tukaj med nami! Igrali se bomo po travnikih in logih, tekali od vrta do vrta ter pevali prelepe pesmice.“

Obkrožili so dečka in angelja, prijeli drug drugega za roko in se v krogu vrteli okoli njiju ter živopeli pesmice, da je kar donelo tja po ovetohi dolini. In zopet so stopili k njima ter ju vedli po duhtečih travnikih in šumečih logih. Čudno je bilo pri srcu našemu dečku. Strmel je nad vsem, a bil je nem. Pozabil je vse trpljenje. Ali je morabit tudi pozabil očeta? In že so se mu jele oči svetiti od veselja in lice mu je gorelo. Za roke so ga držali dečki, z njimi je hitel, z njimi se je veselil. Opazil pa ni, da je izginil njegov dosedanj zvesti spremljevalec.

Solnce se je pomikalo proti goram. Vesela množica je prišla do malega vira. Krog njega so stale postelje, postlane z rahlim mahom. Sredi vira se je dvigala iz belega mramorja izklesana podoba našega Odrašenika.

Ravno je solnce zahajalo. Vsi obkrožijo virček, pokleknejo ter dvignejo roke kvišku. Rahlo in ponižno zapoje večerno molitvico. Sivi mrak je prepregel dolino. Svetle zvezdice so zalesketale z neba.

Mirno leže vsak na svojo posteljo in čez nekoliko so spali vsi sladko. Tudi Ivan je našel prazno posteljo ter legel na njo. A spanec njega ni mogel zazibati v sanje. Vsi dogodki današnjega dne so mu vstajali v duši. Zonet je gledal duhteče vrte in loge, slušal veselo pesmice dečkov — daleč, daleč za njimi, kakor v sivi megli, ugledal je blede podobo svojega očeta. Stresel se je po vsem telesu. Skočil je s postelje ter pokleknil. Polglasno je začel moliti:

„Ljubi angelj, varuh moj,
prosim te, pri meni stoj . . .“

Dalje ni mogel. Solze so mu zalile lice, na ves

glas je zajokal. Tu mu dene nekdo roko rahlo na glavo. Pred njim je stal angelj ter mu rekel:

„Klicaj si me, in prihitel šem. Povej mi, česa želiš?“

„K očetu!“ vsklikne deček.

Angelj mu pravi:

„Veruj mi, deček, huda in težavna je pot k očetu. Mlad si še in doba se tebi ni pritekla, da bi mogel po tej poti. Glej, tukaj pa ni trpljenja, marveč vekovečna pomlad in radost. Ostani rajši tukaj, ne bo dolgo in združen boš z očetom.“

„K očetu, k očetu!“ ponavlja Ivan ter proseče vzdigne roke.

„Idiva torej!“ odgovori angelj.

Tiho je bilo krog in krog. Nobena sapica ni pihljala po speči ravnici. Dolgo sta hodili. Jutranja zora se je rudečila, ko dospeta do nekega velikega skalovja.

„Čez to pečevje naju vede pot“, pravi angelj. Mrtvaška tišina je vladala po tem skalovju. Povsod samo golo kamenje, nikjer nobenega zelenja. Tudi nobene živalice ni bilo nikjer videti. Bila je res huda in težavna pot. Vila se je vedno više in više. Včasih je šla navzgor, da je Ivan moral roke vzeti v pomoč, včasih je zopet hitela ob globokih prepadih. Solnce je vroče pripekalo. Dečka je žejalo, a nikjer kaplje mrzle vodice. Glad se mu je oglašal, a kje si vzeti hrane? Noge so mu že omagovale, komaj je še sodel.

Angelj se ustavi in pravi: „Deček, ni še prepozno: ali se hočeš vrniti?“

„K očetu!“ zašepetal je Ivan in zopet sta šla dalje.

Solnce se je jelo nagibati. Jedno skalino še imata red seboj; bila je strma, kakor še nobena doslej. Le prav počasi sta se pomikala po trdnopolni stezi.

Ivan čuti, da mu naproti piše mrzla sapa. Mo-

či mu pešajo, noge ga še komaj nosijo. Zdaj sta na vrhu gorovja.

Solnce je zašlo: sivi mrak je legel na zemljo. Zvezde so migljale na nebu.

Ne daleč pred seboj vidita majhno ravnino — sneg in led jo je pokrival. Sredi doline je pa stala vas.

„Poglej proti vasi“, reče angelj. „Ali vidiš tu pred njo visoko drevo?“

Ivan prikim.

„Ondi najdeva očeta.“

„Moj oče!“ zašepče deček in veselo mu pokriva lice. Prideta v dolino. Mrak je pritiskal in ledena burja jima je brila naproti. Prideta do drevesa. Pod njim vidi Ivan velik križ.

Angelj mu reče: „Končana je najina pot“, ter položi svojo roko na dečkovo glavo. „Sedaj sem kaj h križu.“

Ivan stori: glavo še nasloni na križje razpelo. Zdaj ni več čutil utrujenosti, ne bolečine, ne mrazu. Zdi se mu, da leži v topli izbi na mehki blazini — oči zapre . . .

V tem hipu začuje poleg sebe znan, premil mu glas, rekoč: „Ivanček moj, kaj si res prišel k meni?“ Neskončno radosten odpre deček oko ter vidi tu kakor v megli ljubljene očeta svojega.

„Glej, tu je moj dom: miren je in tih. Tudi ti boš ostal pri meni. Oj, le sladko spanekaj in snivaj.“ Pritisnil je oče k sebi svoje dete, božal ga po mrzlem licu . . .

Pod visokim križem počivajo trupla hrabrih vojakov, ki so padli v boju za domovino.

Drugega dne, na dan vernih duš, so šli zgođaj ljudje mimo v cerkev, da opravijo pobožnost za blagor duš svojih rajnih. Na grobu zapazijo dečka, ki je zaspal v mrzli, sneženi burji večno spanje na grobu svojega preljubega očeta . . . a njegova nedolžna dušica je splavala z očetovim duhom v rajsko domovino . . .